

NACRT

**PRIJEDLOG
ZAKONA O JAMSTVENOM FONDU ZA POTICAJ GOSPODARSKOM RAZVITKU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O JAMSTVENOM FONDU ZA POTICAJ GOSPODARSKOM RAZVITKU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

A) Ocjena stanja

U cilju prevladavanja teškoća u gospodarstvu, eliminiranja negativnih učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo uz stvaranje uvjeta dugoročno održivom gospodarskom rastu Vlada Republike Hrvatske je u 2010. donijela mjere za gospodarski oporavak i razvitak radi očuvanja postojećih i stvaranja novih radnih mjesta, povećanja investicija, osiguranja zadovoljavajuće razine likvidnosti gospodarstva, povećanja proizvodnje, stabiliziranja prihoda državnog proračuna, poboljšanja strukture bilance plaćanja, te ostalih koristi kojima će se omogućiti održavanje stabilnog makroekonomskog okvira.

Jedna od mjera bilo je donošenje Zakona o jamstvenom fondu za gospodarski oporavak i razvitak, temeljem kojega je uspostavljen jamstveni fond, a jamstva su se po navedenom Zakonu mogla izdavati do 31. prosinca 2010. godine. Naime, na navedeni Zakon odnosila su se i pravila o državnim potporama te se stoga i morao odrediti precizan rok za provedbu mjera po ovome Zakonu. Kako bi se i u 2011. mogle nastaviti navedene mjere nužno je donijeti predloženi Zakon. Istodobno, ovim Zakonom predlažu se i promjene u jamstvenome fondu u svrhu učinkovitijega i djelotvornijega postupanja.

B) Osnovna pitanja koja bi trebalo urediti predloženim Zakonom i posljedice donošenja predloženog Zakona

Ovim Zakonom predlaže se uspostava jamstvenog fonda za poticaj gospodarskom razvitku (u daljnjem tekstu: jamstveni fond) od milijardu kuna putem kojeg će Republika Hrvatska preuzeti pokriće dijela rizika novih kreditnih plasmana banaka.

Namjera je prije svega potaknuti pokretanje investicijskih projekata koji će donijeti pozitivne učinke na hrvatsko gospodarstvo. Projekti koji se smatraju prihvatljivima u ovome modelu usmjereni su prije svega na dugoročne investicijske projekte. Jamstva se daju do najviše 30 posto iznosa glavnice kredita ali ne više od pedeset milijuna kuna. Jamstva se sukladno ovom Zakonu izdaju do zaključno 30. travnja 2012. godine.

Ovaj model omogućuje poduzetnicima koji zbog niže kapitaliziranosti ne mogu ispuniti sve uvjete osiguranja kredita iz svojih sredstava, a koji prema procjeni banke imaju održive investicijske projekte, da uz pomoć države iz sredstava jamstvenog fonda imaju pristup sredstvima za financiranje održivih projekata.

Davanje jamstava u okviru ovog modela provodi Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) u ime i za račun Republike Hrvatske po unaprijed utvrđenim kriterijima i procedurama što uključuje određenje jasnog i transparentnog okvira za postupanje.

Korisnici kredita za koje Republika Hrvatska daje jamstvo temeljem ovoga Zakona mogu biti poduzetnici koji imaju sjedište odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Provedba predloženog modela financiranja zasnovana je na dodjeli jamstvenih kvota bankama putem javnoga poziva HBOR-a.

Cilj predloženog modela financiranja jest jačanje potencijala poduzetnika za pokretanje i provedbu investicijskih projekata osiguranjem izvora financiranja za održive investicijske projekte putem davanja jamstava iz jamstvenoga fonda.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. dok će se za sljedeće proračunske godine planirati iznos sukladno proračunskim propisima, a temeljem podataka o korištenju sredstava iz jamstvenog fonda.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temeljem članka 159. stavka 1. Poslovnika Hrvatskog sabora, predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku jer se njime predlaže mjera koja će olakšati kreditiranje projekata u gospodarstvu, a u cilju gospodarskog razvitka.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O JAMSTVENOM FONDU ZA POTICAJ GOSPODARSKOM RAZVITKU

Tekst prijedloga ovoga Zakona dostavlja se u obliku Konačnog prijedloga Zakona u skladu s prijedlogom za provedbu hitnog postupka.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O JAMSTVENOM FONDU ZA POTICAJ GOSPODARSKOM RAZVITKU

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju jamstveni fond za poticaj gospodarskom razvitku (u daljnjem tekstu: jamstveni fond), postupak dodjele jamstvenih kvota i davanja jamstava Republike Hrvatske poduzetnicima za jačanje njihove sposobnosti osiguranja izvora financiranja za održive investicijske projekte, razdoblje u kojem se daju jamstva, ovlasti i obveze Hrvatske banke za obnovu i razvitak te druga pitanja vezana uz jamstveni fond.

Članak 2.

Jamstva iz ovoga Zakona namijenjena su jačanju potencijala poduzetnika za pokretanje i provedbu investicijskih projekata s ciljem ublažavanja negativnih učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo i stvaranja uvjeta održivog gospodarskog razvitka.

Članak 3.

Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, na jamstvo se odnose odredbe proračunskih propisa i zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

Članak 4.

Pojmovi koji se koriste u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *jamstvo* predstavlja obvezu Republike Hrvatske kojom Republika Hrvatska jamči ispunjenje dijela obveze po glavnici kredita za koji se daje jamstvo,
2. *jamstveni fond* predstavlja ukupni iznos do kojega Republika Hrvatska na temelju ovoga Zakona daje jamstva bankama za kredite poduzetnicima u svrhu poticaja gospodarskome razvitku,
3. *jamstvena kvota* je dio jamstvenog fonda koji se dodjeljuje pojedinoj banci.

Članak 5.

(1) Jamstva, u skladu s ovim Zakonom, izdaju se zaključno do 30. travnja 2012.

(2) Jamstva dana na temelju ovoga Zakona nisu obuhvaćena iznosom državnih jamstava koji je utvrđen u zakonu koji uređuje izvršavanje državnog proračuna za tekuću godinu.

Članak 6.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) na temelju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona u ime i za račun Republike Hrvatske pažnjom dobrog stručnjaka provodi postupak davanja jamstava, provodi nadzor namjenskog korištenja kredita za koji je dano jamstvo, te provodi nadzor, odnosno provodi postupak povrata sredstava s osnova naplaćenih jamstava. Banke u čiju su korist jamstva dana pažnjom dobrog stručnjaka provode osiguranja danih jamstava. U svrhu učinkovitijega postupanja, HBOR može ovlastiti banke u čiju su korist jamstva dana da pažnjom dobrog stručnjaka provode i ostale poslove iz ovoga članka.

Članak 7.

(1) Korisnici kredita, u smislu ovoga Zakona, jesu poduzetnici sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

(2) Jamstva iz ovoga Zakona ne daju se za osiguranje obveza kreditnih institucija i kreditnih unija uređenih zakonima koji uređuju kreditne institucije i kreditne unije niti za osiguranje obveza financijskih institucija uređenih zakonom koji uređuje osiguranje i reosiguranje, odnosno zakonom koji uređuje mirovinske fondove i mirovinska društva.

Članak 8.

(1) Jamstva prema ovom Zakonu daju se za kredite koji su namijenjeni financiranju novih investicija i dovršavanju već započetih investicija, uključujući financiranje potrebnih obrtnih sredstava. Ovi krediti moraju biti primjereno osigurani.

(2) Krediti iz stavka 1. ovoga članka daju se na rok od najmanje 20 mjeseci, a najviše do 15 godina.

(3) HBOR može sudjelovati u financiranju kredita banaka iz stavka 1. ovog članka.

(4) Vlada Republike Hrvatske propisat će dopuštenu razinu financiranja obrtnih sredstava i primjerenost osiguranja iz stavka 1. ovog članka.

Članak 9.

(1) Jamstvo za pojedinačni kredit može iznositi najviše trideset posto iznosa glavnice kredita, ali ne više od pedeset milijuna kuna u trenutku izdavanja jamstva. Visina jamstva može se izračunavati na temelju tečaja kune u odnosu prema stranoj valuti.

(2) Nominalni iznos danog jamstva smanjuje se razmjerno otplati glavnice kredita, pri čemu se reprogramiranje, odnosno refinanciranje po ovome kreditu neće smatrati otplatom, uz uvjet kako se time ne povećava preostala glavnica kredita.

Članak 10.

(1) Jamstva prema ovom Zakonu ne daju se korisnicima kredita:

a) za kredite namijenjene isključivo za obrtna sredstva,

b) za kupnju poslovnog udjela ili dionica ili za otplatu postojećih kredita korištenih za navedene svrhe,

c) ako korisnik kredita ima dug prema državi za koji po posebnim propisima nije odobrena obročna otplata ili odgoda plaćanja,

d) ako je korisnik kredita poduzetnik u teškoćama kako je definiran propisima o državnim potporama.

Članak 11.

(1) Jamstva dana prema ovom Zakonu neopoziva su i plativa na prvi valjani pisani poziv banke koja je dobila jamstvo, a pod uvjetima iz ovoga članka.

(2) Banka koja je dobila jamstvo obavještava HBOR o otkazu ugovora o kreditu i svim mjerama koje poduzima u svrhu osiguranja i ovrhe tražbina po danome kreditu.

(3) Valjani pisani poziv iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati dokaze kako je banka kao dobar stručnjak, nakon otkaza ugovora o kreditu, provela i naplatila sve mjere osiguranja i ovršne mjere po svim raspoloživim instrumentima osiguranja. Obveza po jamstvu temeljem valjanoga pisanoga poziva na plaćanje po jamstvu za iznos nenaplaćene glavnice, a do visine obveze utvrđene prema stavku 5. ovog članka, dospijevaju u roku 15 radnih dana od dostave ovog valjanog pisanog poziva na plaćanje po jamstvu.

(4) Iznimno od stavka 3. ovog članka, protekom dvije godine od obavijesti HBOR-u o otkazu ugovora o kreditu iz stavka 2. ovog članka, banka može podnijeti pisani poziv na plaćanje po jamstvu uz dokaz o pokretanju svih mjera iz stavka 3. ovog članka. Takav poziv na plaćanje smatrat će se valjanim. Obveza po jamstvu temeljem valjanoga pisanoga poziva na plaćanje po jamstvu za iznos nenaplaćene glavnice, a do visine obveze utvrđene prema stavku 5. ovog članka, dospijevaju u roku 15 radnih dana od dostave ovog valjanog pisanog poziva na plaćanje po jamstvu.

(5) Visina obveze po danom jamstvu utvrđuje se na dan zaprimanja obavijesti o otkazu ugovora o kreditu iz stavka 2. ovog članka.

(6) Vlada Republike Hrvatske detaljnije propisuje način, uvjete i rokove za jamstva dana prema ovom Zakonu.

Članak 12.

Jamstveni fond iznosi milijardu kuna.

Članak 13.

(1) Visina jamstvene kvote za svaku banku odredit će se na temelju ponude banke u skladu s kriterijima koji će biti objavljeni u pozivu za podnošenje ponuda.

(2) Vlada Republike Hrvatske propisat će osnovne elemente ponude banke i kriterije za dodjelu jamstvene kvote, uvjete i rokove za umanjeње dodijeljene jamstvene kvote, te način korištenja jamstvene kvote.

Članak 14.

(1) Na jamstva dana na temelju ovoga Zakona plaćaju se naknade.

(2) Vlada Republike Hrvatske propisat će vrste, visinu, način utvrđivanja i rokove plaćanja naknada koje plaćaju banke u ime korisnika kredita.

(3) Naknade iz stavka 1. ovoga članka prihod su državnog proračuna.

(4) HBOR može utvrditi naknadu za obradu zahtjeva za davanje jamstva, a koja ne može biti viša od stvarnih troškova davanja jamstva. Visinu naknade utvrđuje HBOR svojim aktima, uz prethodnu suglasnost ministra financija. Ova naknada prihod je HBOR-a.

Članak 15.

(1) HBOR na svojoj internetskoj stranici objavljuje poziv bankama za podnošenje ponuda za jamstvene kvote, koji sadrži kriterije i uvjete te rok za podnošenje ponuda propisan ovim Zakonom i propisom donesenim na temelju ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske propisat će postupak ocjene zaprimljenih ponuda banaka, dodjeljivanje jamstvene kvote bankama, uvjete za sudjelovanje u podnošenju ponuda te kriterije i način davanja jamstva.

Članak 16.

(1) HBOR je dužan izvješćivati Ministarstvo financija o danim jamstvima, naplaćenim jamstvima, povratu sredstava s osnova naplaćenih jamstava i svim radnjama iz članka 18. ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske propisat će način i rokove izvješćivanja Ministarstva financija.

Članak 17.

Ugovori o jamstvu sklopljeni suprotno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenog na temelju ovoga Zakona ništetni su.

Članak 18.

Ako su sredstva kredita u cijelosti ili djelomično korištena suprotno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenog na temelju ovoga Zakona u slučaju naplate jamstva, banka će na prvi poziv HBOR-a vratiti sve iznose plaćene iz toga jamstva zajedno sa zateznim kamatama od dana naplate jamstva do dana povrata.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

Vlada Republike Hrvatske donijet će propise iz članka 8. stavka 4., članka 11. stavka 6., članka 13. stavka 2., članka 14. stavka 2., članka 15. stavka 2. i članka 16. stavka 2. ovoga Zakona u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

VI. OBRAZLOŽENJE TEKSTA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbama ovoga članka uređuje se predmet i svrha Zakona.

Uz članak 2. i 3.

Ovim se odredbama uređuje kako su jamstva iz ovoga Zakona namijenjena jačanju potencijala poduzetnika za pokretanje i provedbu investicijskih projekata s ciljem ublažavanja negativnih učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo i stvaranja uvjeta održivog gospodarskog razvitka te kako se na dana jamstva, ako drugačije ovim Zakonom nije određeno, odnose odredbe proračunskih propisa i zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

Uz članak 4.

Odredbama ovoga članka definiraju se pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu.

Uz članak 5.

Jamstva se temeljem ovog Zakona daju do zaključno 30. travnja 2012. i nisu obuhvaćena iznosom državnih jamstava koji je utvrđen u zakonu koji uređuje izvršavanje državnog proračuna za 2011.

Uz članak 6.

Odredbom ovog članka ovlašćuje se HBOR da u ime i za račun Republike Hrvatske provodi postupak davanja jamstava temeljem ovog Zakona, provodi nadzor namjenskog korištenja kredita za koji je dano jamstvo temeljem ovog Zakona i nadzire i provodi postupak povrata sredstava s osnova naplaćenih jamstava, a banke u čiju su korist dana jamstva pažnjom dobrog stručnjaka provode osiguranje danih jamstava. Također, u svrhu učinkovitijeg postupanja HBOR može ovlastiti banke u čiju su korist jamstva dana da pažnjom dobrog stručnjak, osim osiguranja jamstava, provode i ostale poslove.

Uz članak 7. i 8.

Korisnici kredita jesu poduzetnici sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj. Krediti za koje dijelom jamči Republika Hrvatska, sukladno odredbama članka 8. ovoga Zakona namijenjeni su financiranju novih investicija i dovršavanju već započetih investicija, uključujući financiranje potrebnih obrtnih sredstava. Krediti se daju na rok od najmanje 20 mjeseci do najviše 15 godina, a HBOR također može sudjelovati u financiranju kredita banaka. Vlada Republike Hrvatske propisuje dopuštenu razinu obrtnih sredstava i promjerenost osiguranja kredita za koja se daje jamstvo temeljem ovog Zakona.

Uz članak 9. i 10.

Ovim odredbama propisuje se visina jamstva za pojedinačni kredit koje može iznositi najviše 30 posto iznosa glavnice kredita, ali ne više od 50,0 milijuna kuna. Ovaj model davanja jamstava omogućuje poduzetnicima koji zbog niže kapitaliziranosti ne mogu ispuniti sve uvjete osiguranja kredita iz svojih sredstava, a koji prema procjeni banke imaju održive investicijske projekte, da uz pomoć države imaju pristup sredstvima za financiranje tih projekata. Jamstva prema ovom Zakonu ne daju se korisnicima kredita isključivo za obrtna sredstva, za kupnju poslovnog udjela ili dionica ili za otplatu postojećih kredita korištenih za navedene svrhe, ako korisnik kredita ima dug prema državi za koji po posebnim propisima nije odobrena obročna oplata te korisnicima kredita koji su u teškoćama kako su definirani propisima o državnim potporama.

Uz članak 11.

Odredbama ovog članka uređuje se kako su jamstva prema ovom Zakonu neopoziva i plativa na prvi valjani pisani poziv banke koja je dobila jamstvo. Banka koja je dobila jamstvo

obavještava HBOR o otkazu ugovora o kreditu i svim mjerama koje je poduzima u svrhu osiguranja i ovrhe tražbina po danome kreditu. Valjani pisani poziv banke mora sadržavati dokaze kako je banka kao dobar stručnjak, nakon otkaza ugovora o kreditu, provela sve mjere osiguranja i ovršne mjere po svim raspoloživim instrumentima osiguranja. Obveze, po jamstvu temeljem valjanoga pisanoga poziva na plaćanje po jamstvu dospijevaju u roku 15 radnih dana od dostave ovog valjanog pisanog poziva na plaćanje po jamstvu. Visina obveze po danom jamstvu utvrđuje se na dan kada je HBOR zaprimio obavijest o otkazu kredita. Banka je dužna u roku od dvije godine od dostave obavijesti o raskidu ugovora HBOR-u provesti sve mjere ovrhe. Ako u tom roku banka nije uspjela naplatiti dug od korisnika kredita banka podnosi pisani poziv na plaćanje po navedenom jamstvu. Vlada Republike Hrvatske detaljnije propisuje uvjete i rokove za jamstva dana prema ovom Zakonu.

Uz članak 12. i 13.

Ovim odredbama utvrđuje se visina jamstvenog fonda i način određivanja jamstvene kvote. Jamstveni fond iznosi milijardu kuna. Visina jamstvene kvote za svaku banku određuje se na temelju ponude banke u skladu s kriterijima koji će biti objavljeni u pozivu za podnošenje ponuda, a Vlada Republike Hrvatske propisat će osnovne elemente ponude banke i kriterije za dodjelu jamstvene kvote, uvjete i rokove za umanjeње jamstvene kvote te način korištenja jamstvene kvote.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisuje se plaćanje naknada, a vrste, visinu, način utvrđivanja i rokove plaćanja naknada koju plaćaju banke u ime korisnika kredita uređuje Vlada Republike Hrvatske. Navedene naknade prihod su državnog proračuna. Također HBOR može utvrditi naknadu za davanje jamstva, a koja ne može biti viša od stvarnih troškova davanja jamstva. Visinu naknade utvrđuje HBOR svojim aktima uz prethodnu suglasnost ministra financija. Ova naknada prihod je HBOR-a.

Uz članak 15. i 16.

Ovim odredbama propisuju se obveze HBOR-u da na svojoj internetskoj stranici objavljuje poziv bankama za podnošenje ponuda za jamstvene kvote, koji sadrži kriterije i uvjete te rok za podnošenje ponuda propisane ovim Zakonom i propisom donesenim na temelju ovog Zakona. Vlada Republike Hrvatske propisuje postupak ocjene zaprimljenih ponuda banaka, dodjeljivanje jamstvene kvote, uvjete sudjelovanja u podnošenju ponuda te kriterije i način davanja jamstva.

HBOR je dužan izvješćivati Ministarstvo financija o danim jamstvima, naplaćenim jamstvima i povratu sredstava s osnova naplaćenih jamstava. Također daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske za propisivanje načina i rokova izvješćivanja Ministarstva financija.

Uz članak 17.

Ovim se odredbama propisuje kako su ugovori o jamstvu sklopljeni suprotno odredbama ovog Zakona i propisa donesenog na temelju ovoga Zakona ništetni.

Uz članak 18.

Odredbama ovog članka uređeno je kako će banka, u slučajevima kada su sredstva kredita u cijelosti ili djelomično korištena suprotno odredbama ovog Zakona i propisa donesenog na temelju ovog Zakona u slučaju naplate jamstva, na prvi poziv HBOR-a vratiti sve iznose plaćene iz toga jamstva zajedno sa zateznim kamatama od dana naplate jamstva do dana povrata.

Uz članak 19. i 20.

Odredbama ovih članaka propisuje se rok za donošenje provedbenog propisa i dan stupanja na snagu ovog Zakona.